

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף ד of מציעא בבא מציעא.
Some of the topics we will learn about include:

מודה במקצת

Someone who admits to part of a claim must swear that he does not owe the remainder of the claim.

The Gemara discusses several related cases, including העדאת עדים

If witnesses corroborate part of the claim;

הילך

If the debtor did not use the money, the Gemara debates whether it is considered already reclaimed by the creditor and not part of the claim, and the debtor is essentially denying the entire claim;

A

מודה במקצת

הילך

B משיב אבידה

If the debtor could have appeared credible by admitting to a lesser amount;

הוחזק כפרן

One loses his credibility if he has previously lied in court.

The Gemara differentiates between

מלוה, one who denies a loan, which he may spend, and פקדון, one who denies receiving a deposit, which he may not use.

B

משיב אבידה

הוחזק כפרן

1

So let's review...

The Gemara earlier cited רבי חייא's ruling

מנה לי בידך

והלה אומר אין לך בידי כלום

והעדים מעידים אותו שיש לו חמשים זוז

If the **לוה** claims that he is owed 100 זוז, the **לוה** denies the entire sum, and witnesses testify that he owes him at least 50 זוז;

נותן לו חמשים זוז

וישבע על השאר

He pays 50 זוז, and swears that he does not owe him the remaining 50.

רבי חייא derived this from two sources:

1.

A **ק"ו** from the **שוה** צד, the common characteristic of other cases of **שבועה**:

שבועה במקצת, a partial admission, and

עד אחד, the testimony of a single witness;

2.

תנא תונא

שנים או חזין בטלית

In the case of our Mishnah, where two people are disputing ownership of a cloak,

כיון דתפיס אנן סהדי

דמאי דתפיס האי דידיה הוא

ומאי דתפיס האי דידיה הוא

וקתני ישבע

Since they are both holding on to the **טלית**, they are each presumed owners, and it is as if witnesses contradict both of them. Therefore, they each lose half, and are required to swear regarding the second half.

1

רבי חייא:

**מנה לי בידך
והלה אומר אין לך בידי כלום
והעדים מעידים אותו
שיש לו חמשים זוז
נותן לו חמשים זוז
וישבע על השאר**

Two sources:

2

תנא תונא
שנים או חזין בטלית

**כיון דתפיס
אנן סהדי
דמאי דתפיס
האי דידיה הוא
ומאי דתפיס
האי דידיה הוא
וקתני ישבע**

1

ק"ו ושוה
from the **שוה** צד,
of other cases of **שבועה**:

**מודה במקצת
and
עד אחד**

2 The Gemara first challenges the ק"ו:
 מה להצד השוה שבהן
 שכן לא הוחזק כפרן
 תאמר בעדים
 שכן הוחזק כפרן
 One is not considered a presumed liar, and disqualified as a witness, by means of his own admission or the testimony of a single witness. Therefore, he may swear.
 However, if two witnesses contradict him he DOES lose his credibility, and so we should not administer an oath?

The Gemara answers
 בעדים לא הוחזק כפרן
 He is NOT disqualified even if witnesses contradict him, as רב חסדא said;
 הכופר במלוה כשר לעדות
 בפקדון פסול לעדת
 One who denies a loan is not considered a thief and is not disqualified to bear witness, because, as Rashi explains, מלוה להוצאה ניתנה
 וסבר עד דהוה לי זוזי ופרענא ליה
 He may spend the money, and so we assume that he merely wishes to defer payment.
 However, one who denies that he received an item for safekeeping IS considered a thief and is disqualified to bear witness, because
 מאי הוה ליה גבי פקדון לאשתמוטי נפשיה
 He has no reason to defer returning the item, since he may not use it.

Therefore, רבי חייא can indeed derive his Halachah of והעדים מעידים אותו שיש לו חמשים זוז
 From the מודה במקצת and עד אחד, because in all three cases לא הוחזק כפרן
 =====

2 The Gemara challenges the ק"ו:

<p>תאמר בעדים שכן הוחזק כפרן <i>However, if 2 witnesses contradict him he DOES lose his credibility and so we should not administer an oath?</i></p>	<p>מה להצד השוה שבהן שכן לא הוחזק כפרן <i>Not considered a liar, by his own admission or a single witness</i></p>
--	---

Therefore, he may swear

בעדים לא הוחזק כפרן
He is NOT disqualified even if witnesses contradict him
 As רב חסדא said:
 הכופר במלוה כשר לעדות
 בפקדון פסול לעדת

<p><i>מאי הוה ליה גבי פקדון לאשתמוטי נפשיה</i></p>	<p><i>מלוה להוצאה ניתנה וסבר עד דהוה לי זוזי ופרענא ליה</i></p>
--	---

Therefore, רבי חייא can indeed derive his Halachah of והעדים מעידים אותו שיש לו חמשים זוז, from the מודה במקצת and עד אחד, because in all three cases לא הוחזק כפרן

3 The Gemara next turns to רבי חייא's proof from our Mishnah and asks that there is clear difference:
 מי דמי
 התם למלוה אית ליה סהדי
 ללוה לית ליה סהדי
 דלא מסיק ליה ולא מידי
 In רבי חייא's case the creditor has witnesses regarding half the claim, while the debtor does not have witnesses, because as Rashi explains;
 אי הוו ליה סהדי ללוה
 דלא מסיק ליה ולא מידי
 לא בעי רבי חייא לאשתבועי
 If the debtor had witnesses that he already paid the other half, he would not have to swear.

On the other hand,
 הכא כי היכי דאנן סהדי להאי
 אנן סהדי להאי
 ואפילו הכי משתבעי
 In the Mishnah's case each one is holding the טלית, and so their חזקות are equivalent to contradictory witnesses; nevertheless, they must swear!
 Clearly, they are not swearing because of the עדים, but due to a תקנת חכמים as ר' יוחנן says in the previous Daf שלא יהא כל אחד ואחד הולך ותוקף בטליתו של חברו ואומר שלי הוא
 So that one would not simply seize another person's object and claim ownership, thereby receive half of it. Therefore, the חכמים instituted this oath as a deterrent.

3 The Gemara next turns to רבי חייא's proof from our Mishnah and asks

?

מי דמי?

<p>ככא כי היכי דאנן סהדי להאי אנן סהדי להאי ואפילו הכי משתבעי</p> <p><i>Each one is holding the טלית, so their חזקות are equivalent to contradictory witnesses; Nevertheless, they must swear!</i></p>	<p>כתם למלוה אית ליה סהדי ללוה לית ליה סהדי דלא מסיק ליה ולא מידי</p> <p><i>The creditor has witnesses regarding half the claim, while the debtor does not have witnesses He would not have to swear</i></p>
---	---

Clearly,
 they are not swearing because of the עדים,
 but due to a תקנת חכמים:

שלא יהא כל אחד ואחד
 הולך ותוקף בטליתו של חברו
 ואומר שלי הוא

4 The Gemara concedes the point, and explains that רבי חייא had actually cited the Mishnah in support of a different Halachah:

מנה לי בידך
והלה אומר אין לך בידי אלא נ' זוז
והילך

If he admitted to part of the claim and said, "Here it is," meaning, as Rashi explains

לא הוצאתים
והן שלך בכל מקום שהם
I have not spent them, and so they are yours wherever they are.

רב ששת אמר
הילך פטור
He does NOT swear in this case, because

כיון דאמר ליה הילך
הני זוזי דקא מודי בגוייהו
כמאן דנקיט להו מלוה דמי

He is not admitting to owing the 50 זוז; rather, it is as if the creditor already has them. Therefore,

באינך חמשים הא לא מודי
The entire claim really consists of the second 50, which he denies completely, and so
ליכא הודאת מקצת הטענה
There is no partial admission, and he does not have to swear.

differentiates between this case and the case of רב ששת שנים או חזין בטלית:

Although
כיון דתפיס הילך הוא
וקתני ישבע

Since they are both holding on to the טלית, the half that each one loses is already in the other's possession and similar to הילך, and there should be no שבועה?

The answer must be that indeed, they do not swear because of מודה במקצת הטענה; they swear because תקנת חכמים היא

As mentioned earlier, it is merely a שבועה דרבנן; רבנן obligated him to swear even though he denies the entire claim.

However, רבי חייא holds
הילך חייב

He IS required to swear מדאורייתא, because
הילך נמי כמודה מקצת הטענה דמי
This is also considered a partial admission.

Regarding this Halachah, רבי חייא asserts that our Mishnah supports his position, because

אי מדאורייתא הילך חייב
מתקני רבנן שבועה כעין דאורייתא

If there is a שבועה דאורייתא in the case of הילך, the רבנן would institute this oath, since it has a similar form.

However,

אי מדאורייתא הילך פטור
מתקני רבנן שבועה דליתא דכוותה בדאורייתא

If there is no שבועה דאורייתא in the case of הילך, the רבנן would not enact this oath, since it bears no resemblance to a שבועה דאורייתא.

=====

4 *had actually cited the Mishnah in support of a different Halachah:*

מנה לי בידך
והלה אומר אין לך בידי אלא נ' זוז
והילך

If he admitted to part of the claim and said, "Here it is,"

רב חייא:
הילך חייב

הילך נמי
כמודה מקצת הטענה
דמי

Regarding this,
our Mishnah
supports his position,
because

אי מדאורייתא הילך חייב
מתקני רבנן שבועה
כעין דאורייתא
אי מדאורייתא הילך פטור
מתקני רבנן שבועה
דליתא דכוותה
בדאורייתא?

רב ללח:
הילך פטור

כיון דאמר ליה הילך
הני זוזי דקא מודי בגוייהו
כמאן דנקיט להו מלוה דמי
and so
ליכא הודאת מקצת הטענה

אינן אוהבין: הילך:
Don't swear because מודה במקצת
Swear because תקנת חכמים

5 The Gemara seeks to resolve this מחלוקת from the following ברייתא:
 סלעים דינרין
 If a loan document mentions the denominations used for the loan, without specifying an amount;
 מלוה אומר חמש
 ולוה אומר שלש
 The creditor claims he lent five coins, while the borrower claims he only borrowed three;
 רבי שמעון בן אלעזר אומר
 הואיל והודה מקצת הטענה ישבע
 He must swear since he's admitting to part of the claim.
 However,
 רבי עקיבא אומר
 אינו אלא כמשיב אבידה ופטור
 He is not required to swear, since he's voluntarily admitting to a three when he could have admitted to only two. And as Rashi explains;
 השטר מסייעו
 The plural expression in the document implies that he only borrowed two coins, and so it would be a credible claim.
 Now, the Gemara assumes
 שתים הילך היא
 Admitting to two coins is a case of הילך, because, as Rashi explains,
 הקרקעות משועבדים על כך
 The document states that he owes two coins, and his property is mortgaged to whatever is explicit in the document. Therefore, it is as if the creditor was already paid.
 If so, we can infer from רשב"א
 דאמר שלש
 הא שתים פטור
 If he would only admit to two coins he would not swear, apparently because הילך פטור

5 The Gemara seeks to resolve this מחלוקת:

ברייתא
סלעים דינרין
 If a loan document mentions the denominations used for the loan without specifying an amount;
מלוה אומר חמש - ולוה אומר שלש

<i>רבי עקיבא אומר</i>	<i>רבי שמעון בן אלעזר אומר</i>
אינו אלא	הואיל והודה
כמשיב אבידה	מקצת הטענה
ופטור	ישבע

?

The Gemara assumes
שתים הילך היא
 Because,
 הקרקעות משועבדים על כך

✓

If so, we can infer from רשב"א דאמר שלש
הא שתים פטור
Apparently because פטור רשב"א?

- 6 The Gemara answers that perhaps הילך חייב, and in this case he would not swear for two possible reasons:
1. קא מסייע ליה שטרא
The document supports his claim.
Since it merely uses a plural expression and does not state a greater amount;
 2. Alternately, because אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות
We do not administer an oath regarding real property; and his land is mortgaged to the amount explicitly mentioned in the document. Therefore, an admission regarding two coins pertains to land.

6

Perhaps הילך חייב, and in this case he would not swear for two possible reasons:

2

אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות

We do not administer an oath regarding real property

His land is mortgaged to the amount explicitly mentioned in the document.
Therefore, an admission regarding two coins pertains to land

1

קא מסייע ליה שטרא

The document supports his claim

Since it merely uses a plural expression and does not state a greater amount

- 7 The Gemara points out that רבי עקיבא must also agree שתים פטור
He is not required to swear if he only admits to owing two coins, because otherwise, if שתים חייב He would be אערומי קא מערים
סבר אי אמינא שתים בעינא אשתבועי
אימא שלש דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר
He will purposely admit to owing three coins, thus becoming a משיב אבידה, and, as רבי עקיבא explained earlier, he would not have to swear, due to his needless admission. Therefore, if we exempt him from swearing when he claims to owe three coins, it must be that he's also exempt when he admits to only two coins.

However, רבי עקיבא may also hold that שתים פטור because of the two aforementioned reasons, and not because he holds הילך פטור.

The Gemara continues this discussion in the next Daf.

7

The Gemara points out

must also agree שתים פטור

Because otherwise, if לתיק חייב he would be אערומי קא מערים

סבר אי אמינא שתים בעינא אשתבועי אימא שלש דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר

However, לתיק פטור may also hold that שתים פטור because of the two aforementioned reasons, and not because he holds הילך פטור